

## 5. Služenje Cerkvi

Ustanovitelj Opus Dei –  
življenjepis sv. Jožefmarija  
Escrivája.

1. Jan. 2020

[↗ Nazaj na kazalo](#)

Komaj se je državljanska vojna končala, že je bil Jožefmarija do vratu zaposlen s skrbjo za duše, z delom, ki mu je bilo zelo pri srcu. Po treh letih preganjanja Cerkve sta vera in velikodušnost krščanskega ljudstva znova oživel. Semenišča so bila polna. Redovne skupnosti so

imele poklicev na pretek. In škofje, na prvem mestu valencijski in vitorijski, so Jožefmarija prosili, naj vodi duhovne vaje za bodoče novomašnike in škofijske duhovnike. Le kako bi lahko zavrnil njihove prošnje? Kaj kmalu je začel prejemati klice z vseh koncev Španije: Navara, Madrid, León, Huesca, Ávila, Lérida ... Od poletja 1939 do božiča 1942 je kar dvajsetkrat pridigal na duhovnih vajah, ki so trajale po sedem dni.<sup>[1]</sup> To je bilo ključno obdobje španskega duhovnega preporoda. »Ker je bil Jožefmarijev duhovniški duh vreden zaupanja in ker sem bil prepričan, da bo njegova beseda v veliko korist duhovnikom v Ávili,« pričuje tamkajšnji škof, »sem mu [...] zaupal vodenje duhovnih vaj za duhovnike, ki smo jih organizirali po koncu državljanske vojne. To je bil izredno pomemben trenutek za organiziranje škofij, da bi se duhovniški zbor strnil ob svojem škofu in se zedinil v pristnem bratstvu. Potrebna je bila

beseda usmeritve in spodbude za notranje življenje mojih avilskih duhovnikov.«<sup>[2]</sup>

---

Že od svoje rane mladosti je Jožefmarija sanjal o duhovniškem idealu. Upal je, da bodo nova semenišča, ki so se takrat, okrog leta 1930, odpirala v Španiji, gojišča zglednih duhovnikov.<sup>[3]</sup>

---

Najprej v Semenišču sv. Frančiška Pavelskega v Zaragozi, pozneje pa v Madridu, je med duhovnike in bogoslovce širokogrudno prinašal izrednega duha svojega notranjega življenja. »Kadar je govoril duhovnikom ali jim nudil vodstvo,« se spominja gospod Pedro Cantero, »je sicer preprosto in ponižno ponavljal, da je to 'kakor bi med prodajal čebelarju', vendar ga je dejansko prodajal, in to v veliko korist svojih poslušalcev.«<sup>[4]</sup>

---

V vojnih letih večina bogoslovcev ni mogla nadaljevati svojega študija v semeniščih in duhovniki niso bili na

duhovnih vajah od začetka vojne. Tako eni kot drugi so potrebovali duhovno vodenje, predah za razmislek o dostojanstvu svojega poklica in svoje službe. V predanosti tej nalogi je Jožefmarija hrepenel le po tem, da bi pomagal škofom in zanetil ogenj v dušah svojih bratov:

Trenutno vodim ene tistih pogostih duhovnih vaj za duhovnike, ki mi jih je zaupala cerkvena hierarhija, piše 1. julija 1940. Kakšno veselje čutim, ker služim Cerkvi! Želel bi, da bi bilo naše prizadevanje vedno to: služiti.<sup>[5]</sup>

Tiste pogoste vaje za škofijske duhovnike so spremljali še govori, meditacije in duhovne obnove za redovnike in laike, za zaposlene in študente, kot je omenjeno v istem pismu:

Na god sv. Petra sem vodil duhovno obnovo za študente Katoliške akcije v Valladolidu. Prejšnjo nedeljo so imeli svojo obnovo tudi študentje v

Madridu: pridigal sem jim v Chamartínu. Pred tem pa sem v vasici Alacuás blizu glavnega mesta province imel še en dan obnove za študente valencijske Katoliške akcije.

[6]

Ko je bilo konec duhovnih vaj za duhovnike, ki jih je leta 1940 imel v Ávili, se je Jožefmarija vrnil v Madrid, da bi se posvetil članom Dela, nato pa je sklenil mesec julij s še enimi duhovnimi vajami za mlade v Študentskem domu Orti v prestolnici in se zatem odpravil v León. Tamkajšnji škof Carmelo Ballester, preudaren mož, je že tri mesece vnaprej zaprosil, da bi pridiganje na tistih duhovnih vajah prevzel Jožefmarija.<sup>[7]</sup>—

Gospod Rufino Aldabalde mu je z optimizmom, ki je poskušal srečo kljub natrpanemu Jožefmarijevemu urniku, pisal 7. junija 1940 iz

Koncilskega škofijskega semenišča v Vitorii:

»Vidim, da si zelo zaposlen. Takšni so mi vseč božji možje: da nimajo časa niti za dihanje. Se ti ne zdi? Praviš mi, da imaš 'skoraj' vse poletje že zasedeno. Tokrat pa se mi ne boš izmuznil. Tisti 'skoraj' ti bom zapolnil jaz.

To poletje imamo v našem škofijskem semenišču ŠEST terminov duhovnih vaj za duhovnike. Vsak termin po DVESTO duhovnikov. [...] Izberi si termin, ki ustreza tebi, ampak izberi vendar katerega. Sva dogovorjena? Saj veš, da čas pritiska name in da bi želel čim prej imeti v rokah tvoj pritrdilni odgovor.«<sup>[8]</sup>

(Ni podatka o tem, da bi uspel prevzeti katerega izmed tistih terminov duhovnih vaj.)

V prvem tednu avgusta 1940 se je torej mudil v Leónu in od tam je pisal

svojim madridskim sinovom: ***Na teh duhovnih vajah imam sto dvajset duhovnikov. Veliko dela, ampak ker so sijajni, je utrujenost komajda občutna.***<sup>[9]</sup>(Verjetno je bila precej občutna, saj ga je gospod Guillermo Marañón, eden izmed dostojanstvenikov vitorijske kurije, ki se je udeležil Jožefmarijevih duhovnih vaj, moral posvariti: »Vidim, da ste praktično razrešili problem *perpetuum mobile*. Zdi se mi zelo lepo, da ste dejavni, ko tako primanjkuje globokega duhovniškega dela, kot ga vršite vi, vendar morate poskrbeti tudi za svoje zdravje, 'ki ni vse, je pa koristno za vse'. Oprostite mi, da se vmešavam in vam dajem nasvete, ampak moja naklonjenost do vas mi to narekuje in vem, da mi tega ne boste zamerili. Kajne, da ne boste jezni?«)<sup>[10]</sup>—

Čutil je nekaj dosti hujšega od preproste utrujenosti, kajti v nedeljo,

4. avgusta 1940, je v škofijskem dvorcu v Leónu po večdnevnem naporu na duhovnih vajah zapisal: ***Ne počutim se dobro, četudi ničesar ne pokažem: boli me grlo in imam bolečine v hrbtu. Za pol ure sem se moral oblečen uleči.***<sup>[11]</sup>

Jasno je slutil, da je na robu izčrpanosti in da bi moral več ur posvetiti izobraževanju svojih otrok:

Razumem, da se moram v bodoče odreči vsaki dejavnosti, ki ni za Delo; razen če bi šlo za uraden ukaz cerkvene hierarhije. Prejemam razsvetljenja o takojšnjem delu v Opus Dei, čeprav je moja beda ogromna. Kako dober je Jezus!<sup>[12]</sup>

Tisto nedeljo, 4. avgusta, je tudi svojim sinovom v Madridu napisal nekaj vrstic, ki potrjujejo njegovo trdno odločenost, da jim posveti več časa:

Ne vem, kaj naj vam rečem. Morda to, da se bom v prihodnje skušal izogibati obveznostim izven naše dejavnosti. Čeprav me to služenje sveti Cerкви, njenim duhovnikom, navdušuje, imam nujnejše dolžnosti do vas.<sup>[13]</sup>

Skušal je junaško združevati služenje škofijskim duhovnikom s služenjem Cerкви v Delu ter se trudil s svojimi dejavnostmi nadaljevati, ne da bi svoje posvečanje pridiganju omejil. Vse to je od njega terjalo ogromno trošenje energije. Izčrpanost in videz hude bolezni sta pričala o zaskrbljujočem stanju. Podatki o njegovih tegobah so vsekakor skromni, saj ni bil človek, ki bi se prepuščal tarnanju. Na koncu duhovnih vaj v Leónu povzame: ***Sem ... bolj debel! ... In bolj utrujen. Toda zelo zadovoljen.***<sup>[14]</sup> In ravno leto dni zatem, avgusta 1941, ko je končal z duhovnimi vajami za študente v Valenciji in se odpravljaj v

kraj Jaca v provinci Huesca, spet zabeleži nekaj o svojih mukah: ***Jutri bom nasiloma – tako kot skoraj vedno! – krenil v Jaco [...]. V ustih so mi napravili kup vragolij: prav do kosti so me ostrgali. Obraz imam zelo nabrekel, a treba je iti v Jaco! In grem.***<sup>[15]</sup>

Takšno telesno stanje je ošibilo njegove moči, vendar ni prekinilo njegovega herojskega posvečanja bratom v duhovništvu. V letu 1941 je polagoma znova pridobival težo, ki jo je izgubil v času državljanske vojne. Sedaj je njegova zunanjost vsaj na videz dajala vtis zdravega in krepkega človeka. Pa še to le delno, saj ga je mučila huda žeja in utrujenost; morali so mu operirati mandlje in občasno so se pojavljali znaki sklepnega revmatizma.

Sodeč po tem, kar lahko preberemo v neki katarini, datirani 21. junija 1940

v Madridu, si lahko predstavljamo, s kakšnim žarom je pridigal:

V zadnjem času sem imel precej duhovnih vaj za duhovnike. Rekli so mi: »Vi pridigate z vso dušo ... in z vsem telesom.« – Kako bi bil vesel, če bi to bilo res!<sup>[16]</sup>

Takole pa pravijo duhovniki, ki so njegove meditacije in nagovore poslušali: »Ljubezen je odsevala iz vsake njegove besede,« pripoveduje zaragoški nadškof Pedro Cantero. »Njegova umetnost govora mu je omogočala naslikati močno in živo podobo Gospoda z barvito, toplo in gorečo besedo. Imel je neizmerno prepričevalno moč, ki je človeka pritegnila kot sad njegove pristne vere. Znal je zaobjeti in drugim posredovati globok pomen evangeljskih prizorov, ki so v njegovih besedah postali povsem pričujoči: predstavljali so živo stvarnost, na katero se je bilo treba

odzvati. Kdor ga je poslušal, je začutil nagib za dejanja ljubezni in zadoščevanja, za konkretne sklepe o poboljšanju svojega življenja. Lahko bi rekli, da je njegova beseda prihajala iz srca in nagovarjala srce.«<sup>[17]</sup>\_\_\_\_\_

Njegov način izražanja, izjavlja neki drugi duhovnik, »se mi je zdel najbolj preprost, goreč, prepričljiv in priljuden način sporočanja, kar sem jih slišal dotlej. Ko si poslušal tega človeka, si jasno in brez kakršnegakoli napora videl, da njegove besede izvirajo iz največje globine njegovega bitja. Skoznje je sijala njegova vera. Njegova ljubezen do Kristusa je žarela v njegovih očeh. Čistost in svetost njegovega življenja sta se kazali z vso jasnostjo. Govoril je to, kar je živel. Ni bil ponavljajoča se ura.«<sup>[18]</sup>\_\_\_\_\_

Jožefmarija se ni omejil zgolj na pridiganje udeležencem. Poskušal se

je pogovoriti z vsemi, da bi jim lahko ponudil osebni nasvet, pomagal rešiti njihove težave ali jih utrditi v poklicu. Spodbujal je edinost med njimi, da ne bi nihče občutil trpkosti samote, prezira ali brezbržnosti. V nekaterih letih je šlo skozi njegove roke več kot tisoč duhovnikov in naposled je vse dodobra spoznal. ***In ne vem za nobenega duhovnika, ki bi bil slab, je zatrjeval, saj sem se srca dotaknil na samem in vedno mi je odgovorilo z zvenom žlahtnega zlata, čistega zlata.***<sup>[19]</sup>

Jožefmarija je storil, kar je le mogel, da bi pokramljal z vsemi udeleženci, in če niso prišli k njemu, ker niso imeli navade, da se na duhovnih vajah pogovorijo z voditeljem, jih je šel iskat sam.

Spominjam se, da nekoč eden ni prišel na pogovor. Šel sem ga iskat v njegovo sobo in mu rekel: Dobro, brat, kaj je z vami? Ne pridete ...

Namreč govoril sem že z vsemi razen z vami. Potem mi je povedal pravo tragedijo, šlo je za strašno obrekovanje. In sem mu dejal: Kaj pa naši bratje, ki so v vaši bližini, vas ne spremljajo? Pa mi je odvrnil: Spremljam se sam. Bilo mi je hudo zaradi takšne hladnosti. Bil sem mlad. Prijel sem njegove dlani in jih poljubil. Razjokal se je. Vendar mislim, da ni bil več osamljen.<sup>[20]</sup>

Premnogi udeleženci tistih vaj so kakor zaklad hranili zapiske in prepise njegovih nagovorov in nasvetov. Znova in znova so jih prebirali ter jih premišljevali celo v starosti – »s ciljem, da bi podoživeli tisto milost in ponovno videli stvari, osvetljene z isto jasno lučjo«, kot priznava eden od njih.<sup>[21]</sup>

Škofje so pobirali sadove tega duhovniškega dela in mu bili iz srca hvaležni: »Ne želim, da mine še en dan, ne da bi vam znova dejal: Hvala,

tisoč in tisočkrat hvala za vse, kar ste dobrega storili našim dobrim duhovnikom. Da, da, bilo jim je v veliko korist in tega se veselim v duši. Hvaljen bodi Bog!«<sup>[22]</sup> Tako je Jožefmariju pisal leónski škof, ko še ni minilo osemindeset ur, odkar so se tam končale duhovne vaje.<sup>[23]</sup>

Gospod Marcelino, pamplonski škof, ki je vedel, kako neprijetne so bile ustanovitelju pohvale na njegov račun, je svoja občutja raje izpovedal v pismu Álvaru del Portillu, tedanjemu generalnemu tajniku Dela:

»Pamplona, 22. november 1941

Predragi Álvaro!

Moj nadvse dragi prijatelj, gospod José María, ta tako dobri oče, ki vam ga je dal Bog, je vodil duhovne vaje za vse nove župnike te blagoslovljene pamplonske škofije, katere duhovniki so zares zgledni. Pravim

‘za vse’, ker so sicer predvidene še ene duhovne vaje, vendar se nadejamo, da bo tudi na teh pridigal on.

Ne bom ti podajal posameznih vtisov; eden povsem zadostuje: ‘Od nikogar izmed udeležencev ni bilo slišati nobene druge besede kot le izraze velike hvaležnosti in priznanja glede dela, ki ga je opravil.’

Naj nam ga Bog ohrani še mnogo let, mnogo let, v veliko slavo svoje svete Cerkve. Vi pa skrbno varujte ta zaklad.

Prisrčen pozdrav

Marcelino.«<sup>[24]</sup>

Škofje so mu bili še dodatno hvaležni, ker razen hrane in prenočišča ni sprejemal nikakršnega plačila za svoje služenje. Jožefmarija jim je pojasnil, da je to njegova navada, vendar njegovi sogovorniki tega niso

vedno sprejeli. V takšnih primerih je znal pogovor zasukati v šalo ali pa je duhovito pripovedoval znano anekdoto:

Bil je neki pridigar, ki je ob vseh večjih vaških praznikih imel pridigo, nad katero so bili vsi ljudje navdušeni. Bil je dober govornik in poleg tega je kot plačilo sprejemal le eno pezeto. To pa je prišlo na uho škofu, poklical ga je in mu dejal: Poslušajte, božja beseda za ceno ene pezete, Sveti Duh za ceno ene pezete?! Vas ni sram? – Ne, gospod, mu odvrne duhovnik. Saj ni vredno niti pezete!<sup>[25]</sup>

↗ Naslednje poglavje

↗ Nazaj na kazalo

---

<sup>[1]</sup> Prim. RHF, D-15013, D-15014, D-15015 in D-05212.

[2] Santos Moro Briz, v: *Testimonios ...*, *op. cit.*, str. 251.

[3] Prim. *Zapiski*, št. 55, 16. 6. 1930. Ko je Jožefmarija na tem mestu v *Zapiskih* omenjal **gojišča gospodov v talarju**, je meril na to, da bi bila nova semenišča ne le šole svetosti, ampak tudi odličnih človeških kreposti.

[4] Pedro Cantero Cuadrado, v: *Testimonios ...*, *op. cit.*, str. 89.

[5] Pismo iz Ávile Álvaru del Portillu in članom Dela v Madridu, EF-400701-1.

[6] *Prav tam.*

[7] Prim. Pismo msgr. Carmela Ballesterja Nieta ustanovitelju, 3. 5. 1940; RHF, D-15289/1.

[8] Prim. Pismo, ki ga je ustanovitelju poslal Rufino Aldabalde-Trecu Urbietta, 7. 6. 1940; RHF, D-15715.

[9] Pismo iz Leóna članom Dela v Madridu, EF-400800-1; prim. tudi *Zapiski*, št. 1617, 4. 8. 1940.

[10] Pismo Guillerma Marañoña Medrana, Vitoria, 30. 5. 1940; RHF, D-15716.

[11] *Zapiski*, št. 1617.

[12] *Prav tam*, št. 1618, 4. 8. 1940.

[13] Pismo iz Leóna članom Dela v Madridu, EF-400804-1.

[14] Pismo iz Leóna članom Dela v Madridu, EF-400807-1.

[15] Pismo iz Valencije Álaru del Portillu, EF-410820-1.

[16] *Zapiski*, št. 1612.

[17] Pedro Cantero Cuadrado, v: *Testimonios ...*, *op. cit.*, str. 75.

[18] Joaquín Mestre Palacio, RHF, T-00181, str. 15.

[19] Prim. Álvaro del Portillo, PR, str. 406.

[20] *Prav tam.*

[21] Joaquín Mestre Palacio, RHF, T-00181, str. 15; prim. tudi Vicente Moreno Boria, Pismo svetemu očetu, 12. 2. 1976.

[22] Pismo msgr. Carmela Ballesterja Nieta ustanovitelju, 11. 8. 1940; RHF, D-15289.

[23] Dejansko je pismo gospoda Carmela Ballesterja datirano z 11. avgustom 1940. Ustanovitelj je osmega spovedal okrog sto duhovnikov, za katere je vodil duhovne vaje; prim. Pismo iz Leóna članom Dela v Madridu, EF-400808-1.

[24] Pismo msgr. Marcelina Olaechee Loizage Álaru del Portillu, 22. 11. 1941, RHF, D-15224.

[25] Prim. Álvaro del Portillo, PR, str. 667. Gospod Eliodoro Gil, ki ga je dobro poznal, poudarja, da »nikoli ni hotel sprejeti nikakršnega gmotnega povračila za svoje delo v korist škofijskih duhovnikov« (prim. Eliodoro Gil Rivera, RHF, T-07987, str. 5).

Andrés Vázquez de Prada

© Fundación Studium

---

pdf | document generated  
automatically from [https://opusdei.org/  
sl-si/article/5-sluzenje-cerkvi/](https://opusdei.org/sl-si/article/5-sluzenje-cerkvi/) (15. Mar.  
2026)